

Reactie op Klimaatplan 2025-2035

1. Artikel 2.1: Maatschappij, de paragraaf over rechtvaardigheid (blz 16)
Reactie: Tweederde van het gasverbruik door Nederlandse bedrijven en instellingen is vrijgesteld van energiebelasting. Voor grootverbruikers die nog wél worden belast, geldt een veel lager tarief dan voor andere bedrijven. Als deze belastingvoordelen worden afgeschaft, kan het geld dat daarmee vrijgemaakt wordt, worden aangewend voor mitigatie en adaptatie in Nederland en mondiaal, bv. om mensen met lage inkomens te helpen met het isoleren en verbeteren van hun huizen of om low income countries te ondersteunen in hun strijd tegen klimaatverandering .
2. Artikel 2.4: Mondiaal, Europees en Nationaal beleid; over de Internationale Klimaatstrategie (IKS) waarin wereldwijd wordt geïnvesteerd in emissiereductie zoals energie, transport, landbouw en circulair. (blz, 19)
Reactie: De Nederlandse staat steunt met exportkredietverzekeringen (via Atradius DSB) projecten van Nederlandse bedrijven in landen waar risicovolle situaties heersen die het slagen van hun project bedreigen. Het grootste deel van die steun gaat naar vervuilende bedrijven in de fossiele industrie. Als dit kabinet daarom zou besluiten om geen olie en gas gerelateerde steun te verlenen, helpt dat Atradius enorm om de energietransitie in de buitenlandse handel/investeringen te bevorderen.
3. Artikel 3.3: De Transitie in Sectoren - Internationale lucht- en Scheepvaart (blz. 44)
Reactie: Kerosine, een fossiele brandstof van het vliegverkeer, is nog steeds vrijgesteld van BTW. Dit kan niet langer. Op stroom voor treinen en benzine en LPG voor auto's wordt wél BTW geheven. Ook moet omzetbelasting worden geheven over vliegtickets (zowel voor binnenlandse als buitenlandse vluchten). Gezien de omvang van het vliegverkeer in Nederland zal dat een enorme nieuwe inkomstenbron opleveren, die gebruikt kan worden voor het ontwikkelen van duurzame mobiliteitsoplossingen, zoals beter en goedkoper openbaar vervoer.
4. Artikel 3.3: De Transitie in Sectoren: De industrie moet verduurzamen (blz. 37)
Reactie: Het Nederlandse staatsbedrijf Energiebeheer Nederland (EBN), voor 100% eigendom van de staat, participeert in opsporing en winning van gas en olie in Nederland en het Nederlandse deel van de Continentale Plaat. Dit is een voorbeeld van oude-economie-denken, hier moeten we afscheid van nemen. Als EBN enkel zou mee-investeren in onderzoek en ontwikkeling van hernieuwbare energiebronnen, kunnen industriële bedrijven in Nederland weer floreren zonder verder te vervuilen.
5. Artikel 3.5: Opbouw circulaire economie - er zijn betere financiële prikkels nodig (blz. 52)
Reactie: De Nederlandse overheid is nog steeds voor ruim 40% aandeelhouder van ABN AMRO, en zou dus meer kunnen sturen op het financieringsbeleid van deze bank, zodat die meer gaat investeren in ondernemingen met plannen voor de opbouw van circulaire economie. ABN AMRO is de laatste jaren minder gaan investeren in fossiele projecten maar dit leidde niet tot meer financiering van hernieuwbare energie.
6. Artikel 5.1: Samenwerking met anderen: Burgerberaad (blz 71)
Reactie: Het is positief dat het Burgerberaad er nu echt gaat komen, maar ik pleit hierbij voor een *jaarlijks* burgerberaad. Dat is een veel inclusievere consultatiemethode. Deze internetconsultatie is nauwelijks openbaar bekend gemaakt, is ondoorzichtig in haar

besluitvorming, kan door de lobby van grote bedrijven makkelijk beïnvloed worden en is daardoor weinig transparant, democratisch of inclusief.